

Pohjois-Pohjanmaan
Työvoima- ja elinkeinokeskus

Liite kehittämishankkeen maksamis-
lomakkeeseen 316_03

EUROOPAN YHTEISÖ
Euroopan maatalouden ohjaus-
ja tukirahasto

Hankkeen nimi		Hankkeen numero	
Ympäristötietoinen Turkistarhaaja		5877	
Hankkeen diaarinumero 4727 / 3514 - 2001			
Hankkeen toteuttaja		Yhteyshenkilö	
Kalajoen Kaupunki		Saila Kukkonen	
Lähiosoite		Puhelin	Fax
Kalajoentie 5		08-4691252	08-4691319
Postinumero	Postitoimipaikka	Sähköposti	
85100	Kalajoki	saila.kukkonen@kalajoki.fi	

Hankkeen toteutusai- ka	22.4.2002-31.12.2005
Ohjelma	
Alma	X
Tavoite 1	

1. HANKKEEN HENKILÖT (hankkeessa mukana olleet)

Nimi	Tehtävänimike ja vastuualue
Pauli Tilvis	Hankevetäjä

2. HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Puheenjohtaja sihteeri ja jäsenet	Organisaatio
Pj. Hannu Siipola	Kalajoen Jäähdyttämö Oy
Siht. Pauli Tilvis	Ympäristötietoinen Turkistarhaaja -hanke
Hannu Kärjä	Pohjois-Suomen Turkiseläinten Kasvattajat r.y.
Saila Kukkonen	Kalajoen kaupunki
Mika Rauma	Turkistuottaja / Kalajoen maaseutulautakunta
Kari Manninen v.2002-2003	Turkistuottaja / Kalajoen Turkistarhaajat r.y. pj
Tapio Manninen v.2004-2005	Turkistuottaja / Kalajoen Turkistarhaajat r.y. pj
Heikki Koskela	Turkistuottaja / Kalajoen Turkistarhaajat r.y. vpj
Markku Kestilä, Pyhäjoki	Turkistuottaja / Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto r.y.
Kaija Järvinen	Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus
Jorma Harinen, Minna Kyllönen	Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus
Mira Kerminen-Hakkio, Jarmo Matin- talo Minna Rintamäki Teija Pyykönen	Turkistuotannon Osaamisverkosto 2002-03, Kannuksen Maaseutuakatemia LUOVA -hanke, Kannus

3. HANKKEEN YHTEISTYÖTAHOT

Hankkeen yhteistyötahoina ovat olleet alueen turkisrehukeskukset, tarhaajajärjestöt, tarhausalanprojektit ja ympäristöviranomaiset.

Asiantuntijapalveluita on hankittu yksityisiltä rakennus-, ympäristö- ja talousalan asiantuntijoilta, joista mainittakoon Marinex Oy, rak.ins. Airi Järvinen, Ecospec Oy, K-P:n Maaseutukeskus sekä useat tilitoimistot.

4. SAAVUTETUT TAVOITTEET SUHTEESSA HANKESUUNNITELMAAN

(Toteumatiedot tukipäätöksessä vahvistetuista indikaattoreista esitetään indikaattorilomakkeella. Muut lisäselvitykset erillisillä liitteillä)

Tilojen määrän kehitys on kuvattu liitteessä 1 olevassa taulukossa. Kehityksestä huomataan, että toiminta keskittyy enenevässä määrin Kalajoelle. Kalajoellakin tilojen määrä on vähentynyt, mutta tuotanto on tilakoon kasvaessa lisääntynyt (liite 2). Tilojen lopettamisalttiutta on lisännyt erityisesti siniketun tuotannossa huono markkinatilanne. Lopettaneille tiloille ei ole ollut jatkajia perhepiirissä eikä niitä ole kehitetty viimevuosina, vaan ne ovat valmistautuneet tuotannosta luopumiseen. Uusia yrittäjiä on hankkeen aikana tullut vain Kalajoelle kuusi kappaletta.

Tilojen kehittämisen aktiivisuudesta kertoo hankkeen aikana tehdyt investointisuunnitelmat, joita on lähes neljän miljoonan euron edestä (liite 1).

Koulutukselliset tavoitteet ovat ylittyneet (indikaattori lomake).

Tuotannon kehityksen määrää nahkamarkkinatilanne, joka vaihtelee huomattavasti vuosittain (liite 3). Huolimatta tuotannon määrän ja laadun parantumisesta tulotaso saattaa laskea (liite 4).

Toimivaa neuvontaorganisaatiota ei ole hankkeen toimesta luotu.

Yhteistoiminnan lisääntymisestä kertonee vuonna 2005 kahden yrittäjän aloittama ketun rahtinahkontatoiminta sekä hankkeen aikana rakennetut kahden eri kompostiosuuskunnan kompostilaitokset.

5. KESKEINEN TOIMINTA HANKKEEN TOTEUTUSAIKANA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Tiedottaminen ajankohtaisista asioista kirjeitse sekä tilakäynnein.

Avustaminen ympäristölupa-asioissa, investointiasioissa, rahoitustuen hakemisessa investointeihin ja tilanpidon aloittamiseen, sekä erilaisten suunnitelmien ja lausuntojen laadinnassa.

Osallistuminen tilojen omavalvonnan kehittämiseen omavalvonta- ja sertifiointikäynneillä.

Opintotilaisuuksien ja -matkojen järjestäminen.

Siitöseläinvalinnat ja -hankinnat.

Toiminta turkistilojen omien yhdistysten ja osuuskuntien hyväksi ja niiden asioiden hoitaminen.

Taustatietojen hankinta: eläinten painonseuranta / tilakohtaiset rehunkulutuskalkulukset, kyselyt (atk, nahkontapuru, rahtinahkonta).

Romunkeräyskampanja vuonna 2003.

6. SAAVUTETUT TULOKSET JA VAIKUTUKSET HANKKEEN AIKANA

(Loppuarvio hankkeen ympäristövaikutuksista ja sosiaalisista vaikutuksista esitetään indikaattorilomakkeella. Lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Hankkeen tavoitteen mukaiset koulutukselliset tavoitteet on ylitetty.

Hankkeella on ollut positiivinen vaikutus turkistalouteen, mutta vaikutuksen määrää esimerkiksi toteutuneisiin investointeihin on mahdotonta mitata.

Turkistarhaajat pitävät tarhausneuvonnan jatkumista tärkeänä, mikä kertoo siitä, että ainakin hankkeen kohderyhmä on ollut tyytyväinen hankkeeseen ja sen tuloksiin.

7. OHJAUSRYHMÄN ARVIO HANKKEEN TOTEUTUKSESTA JA TULOISTA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Ohjausryhmä on tyytyväinen hankkeen toimintaan ja tuloksiin.

Ohjausryhmän mielestä on tärkeää, että tarhaajilla on yhteyshenkilö, jonka kautta saadaan yhteys tarhaajiin ja tietoa välitettyä sekä vietyä ns. viranomaistietoa ruohonjuuritasolle.

8. HANKKEEN SYNNYTTÄMÄT JATKOTOIMENPITEET (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Hankkeen aikana tehdyt investointisuunnitelmien toteuttaminen jatkuu tulevina vuosina.

Vuonna 2005 aloitettu ketun rahtinahkonta jatkuu ja todennäköisesti laajenee tulevaisuudessa.

Ympäristöä säästävien toimenpiteiden käyttö lisääntyy; mm. turpeen käytön lisäys ja ruokinnan tarkentaminen.

9. HANKKEEN AIKANA TUOTETTU MATERIAALI esim. julkaisut, esitteet (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Hanke on tuottanut materiaalia lähinnä vain turkistiloille ja alan järjestöille: tiedotteet (41 kpl, esimerkki tiedotteesta liite 5), omavalvonta-(57 kpl) ja sertifiointipöytäkirjat (10 kpl), turvallisuussuunnitelmat, kompostien tuoteselosteet, tilastoja eläinten painonkehityksestä (liitteet 6, 7) ja rehunkulutuksesta.

Turkistalousalaan liittyvien asenteiden vuoksi hanke on pitänyt matalaa profiilia mediassa ja hankkeesta on vain kaksi lehtijuttua hankkeen alkaessa (Keskipohjanmaa 13.6.02 ja Kalajoen Seutu 5.6.02) sekä yksi lehtijuttu turkistilojen sertifiointista (Keskipohjanmaa 18.10.05).

10. ESIIN TULLEET ONGELMAT HANKKEEN TOTEUTTAMISESSA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Suurin ongelma hankkeen toteuttamisessa on ollut ketun tuotannon heikko kannattavuus heikon markkina tilanteen vuoksi. Turkisnahkojen keskihinnat on esitelty liitteessä 3, josta nähdään, että ke-tunnahan hinta on ollut 50 euron tietämillä, kun tuotantokustannus ilman yrittäjän palkkaa on käytännössä myös 50 euroa. Tämän vuoksi rahaa syövien, ei tuotannollisten, ympäristö- ja osittain myös eläinten hyvinvointi-investointien toteuttaminen on halusta huolimatta siirtynyt.

Toinen merkittävä asia on ollut investointituen puuttuminen tilojen tarhavesienkäsittelyltä.

Hankkeen alkuvaiheen toteutusta haittasi myös yrittäjien hieman epäluuloinen suhtautuminen EU-hankkeeseen sekä hankevetäjään: hankevetäjä samaistettiin jollain tapaa viranomaiseen.

11. HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET HANKKEEN AIKANA

Kustannuslaji	Euroa
Palkat ja sivukulut	113757,39
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	53442,17
Matkakulut	41077,13
Muut kustannukset	33744,95
Bruttomenot yhteensä	242021,64
Tulot (vähennetään)	10191,27
Nettomenot yhteensä	231830,37

12. HANKKEEN AIKANA TOTEUTUNUT RAHOITUS YHTEENSÄ

Rahoittajan nimi	EU	Valtio	Kunnat	Yksityinen	Muu rahoitus	Oma rahoitus	Yhteensä
Hankerahoitus	28545,12	47518,11	33983,53	58331,42			168378,18
Myyntitulot					10191,27		10191,27
Yhteensä							178569,45

Paikka ja aika	Allekirjoitus ja nimen selvennys
Kalajoki 29.3.2006	Pauli Tilvis

LIITTEET 7 kpl